

FAKTOGRAF – UDRUGA ZA INFORMIRANU JAVNOST

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ 2025.

Uvod

Tijekom 2025. godine portal [Faktograf.hr](https://faktograf.hr) proslavio je deset godina kontinuiranog rada, a Udruga za informiranu javnost - Faktograf ušla je u petu godinu svojeg postojanja.

Danas smo izdavač ne samo portala [Faktograf.hr](https://faktograf.hr) već i [Klimatskog portala](https://klimatski.hr), prvog hrvatskog portala kojemu je u fokusu klimatska kriza - i to na način koji traži rješenja, osnažuje, umjesto da obeshrabruje.

Pokrenut kao prvi domaći portal specijaliziran za provjeru točnosti informacija u javnom prostoru, [Faktograf.hr](https://faktograf.hr) godinama je širio područja svojeg rada, oblike suradnje s publikom, ali i s partnerskim organizacijama. Uvijek s fokusom na izvještavanje u interesu javnosti, [Faktograf.hr](https://faktograf.hr) unosi inovacije u svoj rad, ali i hrvatski medijski prostor.

Isto sada čini i Klimatski portal. Potpuno drugačijim pristupom izvještavanju, u samo dvije godine [Klimatski.hr](https://klimatski.hr) prepoznat je kao i vjerodostojan izvor informacija o klimatskoj krizi. Zahvaljujući istraživačkom radu, sustavnom razotkrivanju dezinformacija, bliskoj suradnji sa znanstvenicima te fokusu na rješenja i klimatsku pravdu, zaslužili smo povjerenje publike i stručne zajednice. Naši tekstovi redovito se prenose, a teme koje otvaramo sve češće postaju dio šire javne i političke rasprave.

Udruga Faktograf nadrasla je okvire isključivo izdavača medijskog sadržaja; svojim istraživanjima, analizama, edukacijama i prisutnošću u regionalnim, europskim i internacionalnim mrežama aktivno doprinosimo izgradnji povjerenja i zaštiti zajedničke, na činjenicama utemeljene, stvarnosti u doba sustavnih dezinformacija.

Iako se zadatak iz godine u godinu čini teži, vizija naše organizacije ostaje nepromijenjena:

Živjeti u društvu koje dijeli činjeničnu stvarnost jer informirano društvo je otporno društvo.

Faktograf - udruga za informiranu javnost

Faktograf - Udruga za informiranu javnost neprofitna je organizacija osnovana s ciljem jačanja kvalitete informacija u javnom prostoru i otpornosti društva na dezinformacije. Djelujemo na sjecištu novinarstva, istraživanja, edukacije i javnog zagovaranja, vjerujući da su točne i provjerene informacije temelj demokratskog društva.

Za Faktograf je provjera točnosti činjenica sastavni dio dobrog novinarstva, usmjeren na razotkrivanje dezinformacija i provjeru točnosti informacija u medijima, na društvenim mrežama, odnosno u javnom prostoru. U svom radu, na oba naša neprofitna medija, primjenjujemo strogu metodologiju provjere činjenica, ali istodobno želimo pokazati javnosti da smo usmjereni na rješenja.

Faktograf je dio mreže International Fact-Checking Network (IFCN) te European Fact-Checking Standards Network (EFCSN), a član smo i regionalne SEE Check mreže koju smo suosnovali s partnerima iz istog jezičnog područja jugoistočne Europe. Faktograf je također potpisnik Kodeksa dobre prakse u suzbijanju dezinformacija.

Udruga Faktograf godinama samostalno i u partnerstvima, kroz svoje publikacije sustavno povezuje istraživački, analitički i zagovarački pristup s ciljem zaštite medijskih sloboda, jačanja demokratskih standarda i na činjenicama utemeljene zajedničke stvarnosti.

Naša istraživanja i analize tematski pokrivaju dezinformacije, njihove obrasce i učinke na medije i društvo, ali i doprinose kolektivnoj bazi provjerenih i nužnih informacija.

Bilo da govorimo o slobodi medija, sustavom uznemiravanju fact-checkera diljem Europe, novim oblicima digitalnih manipulacija, uključujući AI-generirani sadržaj i digitalne prijevare, klimatskim dezinformacijama ili studijama slučaja dezinformacijskih kampanja, udruga Faktograf trudi se ponuditi sustavna rješenja za probleme koje detektira.

Zato posebnu pažnju posvećujemo izradi praktičnih vodiča i metodoloških alata za prepoznavanje i suzbijanje dezinformacija, izvještavanje o klimatskoj krizi ili utjecaju AI-a, namijenjenih jačanju otpornosti građana, ali i medija.

Dostupne široj javnosti na našim mrežnim stranicama, naše publikacije predstavljaju važan temelj za razvoj i provedbu radionica medijske, AI, klimatske i financijske pismenosti. Bazirane na našem praktičnom iskustvu, one nam služe kao metodološka i sadržajna podloga za edukativne programe koje prilagođavamo različitim ciljnim skupinama: od opće javnosti, učenika i studenata do kolegica i kolega iz svijeta novinarstva.

Kroz godine, udruga Faktograf stekla je pozamašno iskustvo u osmišljavanju i provedbi edukacija, kombinirajući teorijski okvir, praktične alate i rad na konkretnim primjerima iz medijskog i digitalnog okruženja.

Od svojih početaka zalažemo se za razvoj dobrog novinarstva, kritičkog mišljenja i informirane javnosti. Dobro novinarstvo za nas je ono koje smješta u kontekst, ističe bitno i razjašnjava nejasno.

Na toj osnovi gradimo sve druge aktivnosti organizacije: od sustavnih istraživanja dezinformacijskih narativa i analiza njihovih društvenih učinaka, preko razvoja edukacijskih programa i metodoloških alata, do zagovaranja viših profesionalnih standarda i zaštite medijskih sloboda. Vjerujemo da bez snažnog, odgovornog i kontekstualiziranog novinarstva nema ni kvalitetne javne rasprave, ni povjerenja u informacije, ni otpornosti na manipulacije.

Upravo zato dobro novinarstvo ne doživljavamo kao tek jednu od aktivnosti, već kao temelj na kojem počiva naš cjelokupan rad.

Pregled ključnih aktivnosti udruge u 2025. godini

Udruga Faktograf u 2025. godini nastavila je razvijati svoj rad daleko izvan okvira klasičnog medijskog izdavaštva. Kroz kombinaciju novinarskog rada, istraživanja, analiza, edukacija i zagovaračkih aktivnosti, Faktograf je sustavno odgovarao na izazove dezinformacija, digitalnih manipulacija i urušavanja povjerenja u institucije, medije, znanost i demokratske procese.

Naš pristup radu temelji se na uvjerenju da je kvalitetno, odgovorno i dobro novinarstvo temelj otpornog društva, ali i polazište za razvoj alata, znanja i politika koje jačaju integritet informacija.

Poseban naglasak stavljamo na transparentnost, metodološku dosljednost i suradnju s domaćim i međunarodnim partnerima, stručnom i znanstvenom zajednicom te građanima.

Tijekom 2025. godine taj se pristup očitovao kroz niz publikacija, vodiča, izvještaja i edukativnih programa kojima smo nastojali ponuditi konkretna rješenja, potaknuti odgovorno korištenje novih tehnologija i osnažiti medijski i demokratski ekosustav u Hrvatskoj i regiji.

U ožujku 2025. godine Faktograf je postao prva medijska organizacija u Hrvatskoj koja je objavila usvojeni Kodeks o korištenju tehnologija baziranih na umjetnoj inteligenciji u svom radu. [Kodeksom smo definirali etička načela i pravila za korištenje alata](#) umjetne inteligencije (AI) u novinarstvu, administraciji i tehničkim procesima udruge Faktograf, uz poseban naglasak na transparentnost, sigurnost podataka i ljudski nadzor. Na javnu objavu Kodeksa odlučili smo se kako bismo i druge medije potaknuli na izradu, ali i objavu njihovih kodeksa.

Tijekom 2025. godine udruga Faktograf objavila je niz izvještaja, vodiča i drugih oblika publikacija.

[Akcija "Hahači": Napadi na Klimatski portal skriveni iza nasmiješenog lica](#) studija je slučaja u kojoj detaljno analiziramo kako se dezinformacijski narativi nastali u jednom periodu (posebno pandemije Covida-19) ukorijenjuju i vrlo lako dugoročno koriste protiv medija i novinara i u novim situacijama; ali i kako difamacijske kampanje prema medijima i novinarima službe obeshrabrivanju znanstvenika i znanstvenica te drugih stručnjaka u javnosti.

[Vodič za klimatsko novinarstvo](#) namijenjen je novinaricama i novinarima koji žele početi sustavno izvještavati o klimatskim promjenama. Vodič je proizašao iz iskustva redakcije Klimatskog portala posvećenog konstruktivnom praćenju klimatske krize.

Cilj vodiča jest da ponudi početni okvir i praktične savjete koji će pomoći novinarima da se snađu u kompleksnom svijetu klimatskih tema.

Izveštaj [Činjenice iza kampanje: izvještaj o dezinformacijama tijekom lokalnih izbora 2025.](#) objavljen je nakon lokalnih izbora, s posebnim fokusom na Grad Zagreb. Izveštaj je kreiran temljem novinarskog rada portala [Faktograf.hr](#) za vrijeme lokalnih izbora s posebnim fokusom na ključne narative i teme, aktere i kanale kojima su se koristili, ali i AI generirani sadržaj korišten u dezinformacijskim kampanjama.

Publikacija "[Prevara poznatog lica](#)" analizira i istražuje AI generirani sadržaj u SEE regiji.

Cilj našeg vodiča "[Od dojava do priče: kako komunicirati s medijima o zaštiti okoliša](#)" je pružanje važnih smjernica za uspješnu suradnju građanskih inicijativa i medija.

U suradnji s organizacijom [Maldita.es](#) izradili smo i lokalizirali publikaciju "[Tipologija digitalnih prijevара: Okvir za otkrivanje, klasifikaciju i prevenciju](#)". Tipologija je potkrijepljena primjerima s kojima smo se susretali u radu na području Hrvatske.

U suradnji s crnogorskim [Raskrinkavanje.me](#) objavili smo izvještaj "[Lažne i obmajujuće informacije o električnim vozilima u mediteranskom dijelu Evrope](#)".

Faktograf je i tijekom 2025. godine aktivno pratio procese implementacije DSA, povezujući ih i s drugim temama od interesa poput financijske pismenosti i digitalnih prevara. Objavili smo tako i tekst: [Kako hrvatski zakoni tretiraju online prevare](#), ali i osvježili naš [Uvod u teoriju Akta o digitalnim uslugama](#).

Kao potpisnica Kodeksa prakse o dezinformacijama, participirali smo na radnim sastancima na europskoj razini.

Faktograf je također nastavio aktivno participirati u radu Europske mreže standarda za provjeru činjenične točnosti (EFCSN) kroz sudjelovanje u radnim skupinama i Upravnom odboru mreže.

Novinari i novinarke Faktografa održale su u 2025. godini niz edukacija i izlaganja na teme suzbijanja dezinformacija, medijske i AI pismenosti, ali i metodologije fact-checkinga. U 2025. godini poseban fokus stavili smo na izradi novih materijala i edukativnog programa posvećenog financijskog pismenosti, kao i programima klimatske pismenosti.

Od travnja 2019. godine Faktograf.hr sudjeluje u radu Metinog Third Party Fact-Checking programa kojemu je cilj suzbijanje misinformacija na Facebooku i Instagramu. Suradnju u programu Faktograf.hr nastavio je i tijekom 2025. godine.

Od svibnja 2024. Faktograf – udruga za informiranu javnost je dio globalnog programa provjere činjenične točnosti na TikToku, s ciljem pomoći platformi u njejoj borbi protiv dezinformacija i podršci naporima u zaštiti integriteta informacija. Suradnju u programu nastavili smo i tijekom 2025. godine.

Svi projekti koje udruga Faktograf provodi u sklopu osnovne djelatnosti, dostupni su javnosti na [mrežnim stranicama udruge](#). Isto vrijedi i za financijske izvještaje te druge relevantne dokumente.

Faktograf.hr

Faktograf.hr je neprofitni medij čiji je nakladnik Faktograf – udruga za informiranu javnost. Prvi je hrvatski medij specijaliziran za *fact-checking* – provjeru činjenične točnosti tvrdnji u javnom prostoru, koji djeluje od 2015. godine. Faktograf je član [International Fact-Checking Networka](#) (IFCN), međunarodne mreže organizacija posvećenih *fact-checkingu*, kao i [Europske mreža organizacija za provjeru činjenične točnosti](#) (EFCSN).

Tematski, Faktograf.hr prati izbore i izborne kampanje, razotkriva AI manipulacije i digitalne dezinformacijske taktike, analizira pitanja javnog zdravlja, radnih prava, migracija i demokratskih procesa. Posebnu pažnju posvećujemo kontekstualizaciji kompleksnih društvenih tema, nastojeći građanima pružiti jasne, provjerene i cjelovite informacije.

Uređivačka politika portala temelji se na strogoj *fact-checking* metodologiji: transparentnosti izvora, analitičnosti i potkrijepljenosti tvrdnji dokazima. Iste standarde ugrađujemo i u naše istraživačko novinarstvo, tematske analize i sve druge oblike novinarskog rada.

U rubrici "Ocjena točnosti" ocjenjuju se tvrdnje političara i političkih aktera čija se točnost može mjeriti objektivnim činjenicama. Provjera točnosti izjava političara od samih je početaka jedna od ključnih aktivnosti portala Faktograf, a tijekom 2025. godine posebno smo pozornost toj temi dali kroz projekt "Povratak korijenima: povećanje dosega političkog fact-checkinga". U prošloj godini, u ovoj rubrici posebno smo se fokusirali i na lokalne izbore.

U rubrici "Razotkriveno" ocjenjuje se točnost tvrdnji koje u javni prostor iznose digitalni mediji i korisnici društvenih mreža, u suradnji s Metom kroz njihov Third Party Fact-Checking Program.

U rubrici "Pod povećalom" dubinski se bavimo važnim političkim i društvenim temama. Analize i istraživački rad, oduvijek su portal Faktograf razlikovale od većine drugih, isključivo fact-checking portala.

Rubrika "Pitali ste" rezervirana je za članke napisane temeljem pitanja naših čitateljica i čitatelja. U 2025. godini 28 puta smo člancima odgovorili na pitanja čitatelja. Na zahtjev čitatelja provjeravali smo teme poput inkluzivnog dodatka, migracija, razotkrivanja teorija zavjera ili provjera dodjela javnih sredstava.

Faktograf dodatnu preglednost čitateljima omogućava nudeći i podrubrike u kojima prikazuje rad povezan s AI dezinformacijama.

U 2025. godini, nakon one prethodne, superizborne, posebnu pozornost posvetili lokalnim izborima. Uz gotovo 60 tekstova, video produkciju i detaljnu analizu ključnih narativa i trendova nakon završetka izbora, portal [Faktograf.hr](#) zajedno s Klimatskim portalom organizirao je prvu ikad predizbornu klimatsku debatu "Što ćemo s otpadom, prometom i kvalitetom zraka?" u gradu Zagrebu.

Lani smo zaključili i projekt [Projekt FactCRICIS](#) koji je za cilj imao ojačavanje kapaciteta europskih organizacija za fact-checking u identificiranju i razotkrivanju dezinformacijskih kampanja vezanih za klimatske promjene i druge krize, potičući brže, učinkovitije i koordiniranije odgovore unutar i izvan europskih granica. Projekt je provodila Europska mreža standarda za provjeru činjenične točnosti (EFCSN) i 21 članica mreže, među kojima i Faktograf.

Sustavno praćenje novih oblika dezinformativnog sadržaja kreiranog uz pomoć AI tehnologija omogućilo je izdavanje regionalnog izvještaja "[Prevara poznatog lica](#)".

Serijal „Preko ruba znanosti“, koji od srpnja 2024. analizira najraširenije teorije zavjere, nastavljen je i tijekom 2025. godine.

Istodobno, nastavili smo suradnju s regionalnom mrežom SEE Check na zajedničkim [analizama i tekstovima](#), potvrđujući važnost cross-border suradnje u borbi protiv dezinformacija.

Nastavili smo izdavati *newsletter F-zin*, koji svakog mjeseca donosi širu, originalnu analizu odabrane teme, kao i „Tjedni retrovizor“, pokrenut krajem 2024., u kojem svakog petka sumiramo i kontekstualiziramo najvažnije događaje tjedna.

U 2025. godini dodatno smo razvijali izravan odnos s čitateljima i čitateljicama. Uz postojeću rubriku „Pitali ste“, kroz koju već godinama odgovaramo na pitanja o temama koje ih najviše zanimaju, čitatelje smo aktivno uključili u projekt „Opasno po zdravlje“ kreirajući [web-formu](#) putem koje mogu postavljati pitanja na temu zdravlja i njime povezanih dezinformacija. S ciljem proizvodnje što kvalitetnijeg sadržaja surađujemo s liječnicima te brojnim organizacijama koja se bave pravima pacijenata u Hrvatskoj.

Dugogodišnji rad [Faktografa.hr](#)-a na razotkrivanju raznih oblika prevara na društvenim mrežama, u 2025. godini poslužio je kao temelj za kreiranje edukacija financijske pismenosti. Primjeri koji se mogu pronaći u publikaciji "[Tipologija digitalnih prijevara: Okvir za otkrivanje, klasifikaciju i prevenciju](#)" stvarni su primjeri s kojima se suočila redakcija Faktografa. I tijekom prošle godine, čitatelji i čitateljice direktno su vezivali tekstove koje je Faktograf objavljivao s činjenicom da nisu nasjeli na prevaru.

Također, značajno smo pojačali i video produkciju portala Faktograf. Uz raniju pristutnost na društvenim mrežama, [Faktograf.hr](#) sada redovito objavljuje video sadržaje na TikToku, ali i Instagramu. Novi formati omogućuju nam ne samo drugačiji pristup relevantnim temama, već i novim publikama.

Rad novinara i novinarki portala Faktograf i u 2025. godini ostvario je značajan broj prenošenja, citiranja ili spominjanja u drugim medijima, ali i stručnoj ili akademskoj literaturi.

U protekloj godini portal je objavio gotovo 900 isključivo autorskih tekstova, potvrđujući kontinuitet i intenzitet proizvodnje originalnog novinarskog sadržaja.

Klimatski portal

Pokrenut na prvi dan proljeća 2024. godine, Klimatski portal nastoji približiti stvarnost klimatske krize svojoj publici i opremiti je podacima koji će joj omogućiti prepoznavanje manipulacija i propagande, osnažujući je da donosi kvalitetne i informirane odluke. Kroz istraživačko, na rješenja usmjereno novinarstvo i razotkrivanje dezinformacija nastojimo povećati ulogu stručnih mišljenja u javnoj raspravi o klimatskoj krizi, temeljenoj na prikupljanju, obradi i interpretaciji podataka.

Naš slogan, fokus na rješenja, ilustrira kakvim se novinarstvom želimo baviti; cilj nam je promijeniti smjer javne rasprave o klimatskoj krizi i zelenoj tranziciji - odmaknuti se od senzacionalizma, zastrašivanja i negiranja problema, a otvoriti prostor za stručna mišljenja, argumentirane rasprave i dobre ideje.

Klimatski portal istražuje i izvještava o klimatskoj krizi kroz rubrike: Energija, Zdravlje i okoliš, Znanost, Klimatska pravda i Dezinformacije o klimi.

Tijekom 2025. godine Klimatski portal nastavio je djelovati kao vodeća platforma za činjenicama utemeljeno izvještavanje o klimatskoj krizi i zaštiti okoliša, kombinirajući istraživačko novinarstvo, suradnju s lokalnim inicijativama i znanstvenom zajednicom te aktivno uključivanje publike.

U gotovo 300 isključivo autorskih tekstova u 2025. godini Klimatski portal bavio se razotkrivanjem klimatskih dezinformacija, istraživanjem ekoloških rizika poput industrijskog uzgoja lososa u Jadranskom moru, analizom utjecaja klimatskih promjena na okoliš i društvo, praćenjem EU klimatskih politika i održive mobilnosti, dokumentiranjem lokalnih inicijativa i institucionalnih nepravilnosti.

Sustavno analiziramo i dekonstruiramo klimatske dezinformacije i pseudoznanstvene narative, pružajući čitateljima činjenicama utemeljene informacije o najupornijim mitovima o klimatskoj krizi. Primjeri uključuju serije članaka Mitovi i činjenice o klimatskim promjenama, ranije objavljeni serijal Povijest negiranja klimatske krize. Također, Klimatski portal za svoju publiku prenosi i tekstove sestrinskog [Faktograf.hr](https://www.faktograf.hr)-a o klimatskim dezinformacijama na društvenim mrežama.

Uoči održavanja lokalnih izbora 2025., Klimatski portal organizirao je sučeljavanje među kandidatima koji su se borili za povjerenje građana u Gradu Zagrebu. Fokus debate bio je na glavnim komunalnim problemima koji muče građane Zagreba – gospodarenju otpadom, stanju gradskog prometa i kvaliteti zraka. Riječ je o prvoj takvoj debati u Hrvatskoj.

Praćenje građanskih inicijativa posebno usmjerenih na borbu protiv uništavanja okoliša ili sprečavanja ekoloških devastacija, u 2025. godini za Klimatski portal bilo je izrazito važno. Kroz projekt “Ovo je naša zemlja: jačanje klimatske pravde u lokalnim zajednicama kroz istraživačko novinarstvo” posebno se fokusirao na rad lokalnih inicijativa koje se bore protiv uništavanja okoliša u Sisku, Sisačko-moslavačkoj županiji, Gospiću te Gračacu. Naši novinari i novinarka često su među rijetkima predstavnici nezavisnih medija koji o ovim inicijativama izvještavaju s terena.

Potaknuti suradnjama s lokalnim inicijativama, protekle godine redakcija portala izradila je vodič [“Od dojava do priče: kako komunicirati s medijima o zaštiti okoliša”](#) s ciljem pružanja važnih smjernica za uspješnu suradnju građanskih inicijativa i medija.

U 2025. godini objavili smo i [Vodič za klimatsko novinarstvo](#) namijenjen novinarkama i novinarima koji žele početi sustavno izvještavati o klimatskim promjenama. Vodič je proizašao iz iskustva redakcije Klimatskog portala posvećenog konstruktivnom praćenju klimatske krize. Cilj vodiča jest da ponudi početni okvir i praktične savjete koji će pomoći novinarima da se snađu u kompleksnom svijetu klimatskih tema.

Suradnja sa znanstvenicima i znanstvenicama ostaje ključna za Klimatski portal, uz izvještavanje o novim znanstvenim spoznajama vezanima za klimatsku krizu, oslanjamo se na znanstvenike i kao vanjske suradnike. Bilo da je riječ o izradi publikacija, razvijanja modela klimatske pismenosti ili, kao što možete vidjeti niže, u suradnji tijekom novinarskog istraživačkog rada.

S portalom Raskrinkavanje.me, u partnerstvu s Institutom za oceanografiju i ribarstvo iz Splita te Institutom za biologiju mora iz Kotora u 2025. godini pokrenuli smo prekogranični istraživački projekt o ekološkom i socioekonomskom utjecaju invazivnih tropskih vrsta u Jadranskom moru, s posebnim fokusom na vatrenjaču, odnosno ribu lav (*Pterois miles*).

Tijekom prošle godine proširili smo suradnju s regionalnim partnerima - od održavanja edukacija, do izrade zajedničkih izvještaja poput: [“Lažne i obmajujuće informacije o električnim vozilima u mediteranskom dijelu Evrope”](#).

U 2025. godini Klimatski portal napravio je i značajne pomake u razvoju publike, nastavljajući čitatelje i čitateljice aktivno uključivati u svoj rad. Od nedavno, Klimatski portal proizvodi i svoj Newsletter, ali i brojne video sadržaje.

Klimatski portal i dalje ima najpopularniji WhatsApp kanal među svim medijima u Republici Hrvatskoj. Oko 10 tisuća pratitelja, ima mogućnost tjednog audio pregleda sadržaja Klimatskog portala, sudjelovanja u interaktivnim anketama, ali i pružanja

povratnih informacija o sadržaju koji žele čitati. Tjedni audio pregled "Šta ima?" objavljuje se i na Spotify kanalu Klimatskog portala.

Istraživački rad novinara i novinarki portala Klimatskog portala prenošen je u brojnim medijima tijekom cijele 2025. godine.

